

Dosarul nr. 2ra-239/22
2-21016430-01-2ra-25022022

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni (jud. I. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de XXXXX, prin intermediul reprezentantului legal
Eduard Revenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de XXXXX împotriva
lui Nicolai Tuceac cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
admis apelul declarat de Nicolai Tuceac, reprezentat de avocatul Dorian Crecicovschi
și a fost casată parțial hotărârea din 30 aprilie 2021 a Judecătoria Drochia, sediul
Glodeni, în partea casată fiind emisă o hotărâre nouă,

constată:

La data de 03 februarie 2021 XXXXX, prin intermediul reprezentantului legal
Eduard Revenco, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolai Tuceac
cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în urma unui accident rutier comis
de Nicolai Tuceac la 28 iulie 2020, a suferit vătămări corporale ușoare, condiționând
dereglarea sănătății de scurtă durată.

A menționat că la 18 august 2020, în privința pârâtului a fost întocmit un proces-
verbal cu privire la contravenție, prin care a fost sancționat în baza art. 242 alin. (2) din
Codul contravențional cu amendă în mărime de 24 u. c., adică 1200 de lei.

XXXXX a susținut că în urma efectuării expertizei de către expertul judiciar
medico-legal, a fost întocmit raportul de expertiză judiciară nr. 202027D0118 din 13
august 2020, potrivit căruia la momentul examinării s-a stabilit că i-au fost cauzate
leziuni corporale, care se califică categoriei vătămări corporale ușoare, condiționând

dereglarea sănătății de scurtă durată.

A afirmat că în perioada 28 iulie 2020-02 august 2020 s-a aflat la tratament în Spitalul raional Rîșcani, după care la 02 august 2020, după externare, medicul de familie i-a prescris tratament și i-a recomandat să consulte medicul stomatolog, deoarece erau traumați doi dinți din partea de sus și un dinte din partea de jos.

Reclamanta a indicat că a fost nevoită să meargă la două cabinete stomatologice din mun. Bălți pentru a-și trata dinții traumați în urma accidentului rutier și a cheltuit suma de 14 900 de lei pentru tratament și suma de 800 de lei pentru transport, alimentând de 4 ori automobilul cu combustibil a câte 200 de lei.

A notat că în urma acțiunilor ilegale ale pârâtului, a avut și suferințe psihice, manifestate prin retrări, stresuri legate de tratamentul dinților.

XXXXX a solicitat încasarea de la pârât a sumei de 15 700 de lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 30 aprilie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, a fost admisă parțial acțiunea depusă de XXXXX și au fost încasate de la Nicolai Tuceac în beneficiul XXXXX suma de 15700 de lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 1000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 de lei. A fost încasată de la Nicolai Tuceac în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 501 lei.

La 05 mai 2021 Nicolai Tuceac, reprezentat de avocatul Dorian Crecicovschi, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Nicolai Tuceac, reprezentat de avocatul Dorian Crecicovschi, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului material și a fost emisă în parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă pretenția înaintată de către XXXXX împotriva lui Nicolai Tuceac cu privire la repararea prejudiciului material ca fiind neîntemeiată. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La data de 26 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, XXXXX, prin intermediul reprezentantului legal Eduard Revenco, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece nu au fost luate în considerare toate probele prezentate și care au o legătură cauzală cu accidentul rutier comis de către intimat și anume, trimiterea-extras din 02 august 2020 eliberată de către medicul de familie, în care a fost indicat tratamentul care este necesar să-l urmeze recurenta după externare din spital și i-a fost recomandată consultarea medicului stomatolog, precum și radiografia dentară.

A menționat că instanța de apel nu a argumentat din ce motiv nu a luat în considerare probele enunțate, ci doar a invocat greșit că recurenta nu a demonstrat faptul că, cheltuielile suportate au cauză de fapt în acțiunile ilegale ale intimatului constatate prin procesul-verbal cu privire la contravenție la 18 august 2020. Or, din

trimiterea-extras din 01 august 2020 rezultă expres că după externarea XXXXX din spital, este necesară consultarea medicului stomatolog.

Recurenta a susținut că instanța de apel nici nu a examinat radiografia dentară, unde clar se vede că doi dinți din partea de sus sunt deteriorați, iar un dinte din partea de jos are o crăpătură mai mult de 90% lângă gingie.

A afirmat că nu este vinovată pentru faptul că medicul, care a examinat-o la momentul internării în spital, nu a reflectat în cartela medicală leziunile legate de fracturarea dinților și ulterior aceste leziuni nu au fost reflectate în raportul de expertiză medicală. Mai mult, cele menționate nu infirmă faptul că în urma accidentului rutier, recurentei i-au fost fracturați trei dinți, pe care după externare i-a tratat, iar dintele, care a fost fracturat în jur de 90%, a fost înlăturat cu consecințele de rigoare.

Astfel, consideră că prima instanță corect a apreciat toate probele și just a stabilit că cei trei dinți au fost fracturați în urma accidentului rutier.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa reprezentantului legal Revenco Eduard la 28 decembrie 2021 și a fost recepționată la 03 ianuarie 2022 (f.d. 122,124).

Astfel, recursul, declarat la 26 ianuarie 2022, este în termen.

La data de 25 februarie 2022, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, fiind înștiințat despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 151, 153).

Prin referința depusă la 09 martie 2022 Nicolai Tuceac, reprezentat de avocatul Cepoi Ina, a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel (f.d. 154-155).

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 06 aprilie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că prin decizia din 18 august 2020 a agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, Nicolai Tuceac a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 24 u.c, ce constituie 1200 de lei, pentru faptul că la 28 iulie 2020, în jurul orei 12:00, conducând mijlocul de transport de model Hyndai X2LP cu n/î XXXXX, nu a cedat trecerea mijlocului de transport care se deplasa din partea stângă, condus de Eduard Revenco,

motiv din care automobilele s-au ciocnit lateral (f.d. 19). Decizia agentului constatator nu a fost contestată.

În urma accidentului rutier a avut de suferit fiica lui Eduard Revenco, XXXXX, născută la XXXXX.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202027D0118 din 13 august 2020 (f.d. 35-36), conform datelor din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 3562, la minora XXXXX se determină trauma cranio-cerebrală acut închisă manifestată prin contuzie cerebrală minoră, plagă contuză în regiunea parietală pe stânga, contuzia cutiei toracice, contuzia bazinului, contuzia genunchiului stâng, care au apărut în urma acțiunii traumatice a unor corpuri dure-contode, sau lovindu-se de ele, posibil în timpul și circumstanțele indicate, adică în timpul accidentului rutier și se califică categoriei vătămări corporale ușoare, condiționând dereglarea sănătății de scurtă durată.

Conform trimiterii-extras din 02 august 2020, eliberată de medicul din cadrul Spitalului Raional Rîșcani, XXXXX a fost internată în spital în perioada 28 iulie 2020 – 02 august 2020. La externare, medicul a prescris tratamentul care este necesar să-l urmeze și i-a recomandat să consulte medicul stomatolog (f.d. 12).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, XXXXX, prin intermediul reprezentantului legal Eduard Reneco, a solicitat încasarea de la Nicolai Tuceac a sumei de 15 700 de lei cu titlu de prejudiciu material (compus din suma de 14 900 de lei pentru tratamentul la medicul stomatolog și suma de 800 de lei pentru transport) și a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat în urma accidentului rutier, precum și a sumei de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, încasând de la Nicolai Tuceac în beneficiul XXXXX suma de 15 700 de lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 1000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 de lei, precum și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 501 lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Nicolai Tuceac, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia și a casat hotărârea primei instanțe în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului material, în această parte fiind emisă o nouă hotărâre, prin care această pretenție a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, în rest hotărârea primei instanțe fiind menținută.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este corectă, din următoarele motive.

Conform art. 19 alin. (1), (2), (3), (5) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

Conform art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art. 2013 alin. (1) din Codul civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art. 2012 (cu excepția cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

Art. 2022 alin. (1) din Codul civil prevede că, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.

În conformitate cu art. 2036 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Prevederile art. 2037 din Codul civil stipulează că mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Conform art. 45 alin. (1) din Codul contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție.

Din normele legale citate rezultă că temeiul răspunderii delictuale este componenta delictului civil. Componenta delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componenta delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, conform regulii generale, exclude răspunderea delictuală. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite.

Astfel, în cazul înaintării unei acțiuni cu privire la repararea prejudiciului material cauzat, reclamantul are obligația de a prezenta instanței de judecată probe care să confirme cauzarea prejudiciului material, precum și probe care ar confirma întinderea prejudiciului revendicat, obligație ce nu a fost îndeplinită de către recurentă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel just a considerat că este neîntemeiată soluția primei instanțe privind admiterea pretenției cu privire la repararea prejudiciului material, deoarece în speță nu a fost demonstrată legătura causală între acțiunile ilicite ale lui Nicolai Tuceac și faptul suportării cheltuielilor invocate de către XXXXX.

Recurenta a solicitat repararea prejudiciului material, invocând că în urma accidentului rutier a fost nevoită să se adreseze la medicul stomatolog pentru tratarea dinților traumați, cheltuind suma de 14 900 lei, cât și suma de 800 lei pentru transport, prezentând la materialele cauzei bonuri de plată în vederea justificării solicitărilor înaintate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază critic argumentul primei instanțe precum că, suma în mărime de 15 700 de lei urmează a fi încasată cu titlu de prejudiciu material, or, în speță, nu se constată legătura causală între probele prezentate și prejudiciul patrimonial exprimat prin criteriile invocate mai sus, XXXXX nedemonstrând faptul că cheltuielile suportate au cauză de fapt în acțiunile ilicite ale intimatului constatate prin procesul-verbal cu privire la contravenție.

În concluzia din raportul de expertiză judiciară nr. 202027D0118 din 13 august 2020 (f.d. 35-36), medicul legist, consultând datele din fișa medicală a bolnavului de staționar, nu a indicat că în urma accidentului rutier s-ar fi constatat la minora XXXXX dinți traumați. În raport s-a indicat că la minora XXXXX se determină trauma cranio-cerebrală acut închisă manifestată prin contuzie cerebrală minoră, plagă contuză în regiunea parietală pe stânga, contuzia cutiei toracice, contuzia bazinului, contuzia genunchiului stâng, care au apărut în urma acțiunii traumatice a unor corpuri dure-contode, sau lovindu-se de ele, posibil în timpul și circumstanțele indicate, adică în timpul accidentului rutier și se califică categoriei vătămări corporale ușoare, condiționând dereglarea sănătății de scurtă durată.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel just a ajuns la concluzia de a menține hotărârea instanței de fond cu privire la încasarea de la Nicolai Tuceac în beneficiul XXXXX a sumei de 1000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suportat de către ultima în consecința implicării în accidentul rutier și urmării tratamentului, precum și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 de lei, în conformitate cu art. 94 alin. (1) și art. 96 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel în partea menținerii hotărârii primei instanțe cu privire la repararea prejudiciului moral și încasării cheltuielilor de asistență juridică, nu a fost contestată de către Nicolai Tuceac, iar, prin prezentul recurs, XXXXX a solicitat menținerea hotărârii primei instanțe.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul declarat de XXXXX, prin intermediul reprezentantului legal Eduard Revenco.

Se menține decizia din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de XXXXX împotriva lui Nicolai Tuceac cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic